

petierit, Fisco Regio deferuntur, id nullum robur obtinet, quoniam Principes seculares nihil in Ecclesiæ præiudicium stabilitate posunt, cap. que in Ecclesiæ 7. cap. Ecclesiæ Sancte Marie 10. vbi notatur de constitutis. Peñal. sup. que. 109. comment. 158. Farin. num. 174. Quod verum est etiam quoad bona querenda, Thom. del Bene de immunit. Ecclesiæ. tom. 1. cap. 8. sect. 6. num. 1.

Iibi: *Bona autem laici.*

- 131 Bona hereticæ Fisco Regio applicantur, cap. excommunicamus. el. primo, §. Dænati, de heretic. l. 1. tit. 3. lib. 8. Recopilat. vbi Azeued. num. 221. l. 2. d. l. 7. par. 7. & ibi Greg. Lop. Gutier. q. 4. n. 1. Bouadil. n. 201. in fin. Cantet. tract. de heretic. n. 135. vers. ita tam. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 2. n. 1. vers. item eti. Guid. Pap. decf. 76. n. 1. Clar. d. 9. Hæreps. n. 13. Farin. n. 164. Boli. in præ. tit. de heretic. nu. 33. Eymeric. in director. Inquisitor. p. 3. q. 1. 12. vers. Quod bona laicorum. Foller. in præ. crimin. in fragment. nu. 10. Nauar. conf. 20. n. 1. tit. de heretic.

- 132 Circa hæc notandum est, quod quanvis hereticus sit vasallus Ducis, Comitis, alteriusve Proceris, qui superiorem Principem recognoscunt, bona confiscata non eisdem, sed Fisco Regio deferuntur, Bouadil. lib. 2. cap. 16. n. 110. vbi plures lib. 2. Gutier. sup. n. 3. Azeued. in d. l. 1. nu. 222. Simanc. de Cath. in fin. cap. 9. n. 128. Cantet. sup. n. 42. de quo Farin. n. 167.

- 133 Præterea oportet aduertere, vt si reus bona haberuit apud varias Provincias, quæ diuersis Principibus Supremis subiicitur, vnuisque percipiat, quicquid in suo principato repererit, Gutier. nu. 4. Simanc. num. 129. Cantet. vbi proxime.

Iibi: *Sei quod bona immobilia.*

- 134 Hanc, & illas DD. opiniones, ac Prouinciarum consuetudines circa applicacionem bonorum, quæ propter hereticum confiscantur, refert latissimè Farin. ex. n. 175 vbi afferit oportere, vt Pontificia sanctione talis controvrsia decidetur, ambigualiter cœlaret. Et de distinctione inter mobilia, & immobilia. Baland. num. 2. Farin. n. 159. Gutier. nu. 3.

Iibi: *Quin, & ipse Feltius affuerat.*

- 135 Extrauagans constitutio, cuius in præ-

sent. D. Couart. meminit, incipit: *Ad ex-
tempora, fuit edita ab Innocento IV. an-
no 1252, eiusque literam à verti. Teneatur,
vbi de triplici hac divisione agitur, re-
fert Farin. nu. 176. & nu. 178. vers. Et de
hac, alteram Pontificiam sanctionem
adducit, qua eadem distributio præcipi-
tur.*

Iibi: *Quod minimè seruatur, sicutim
in Hispania.*

In Hispania, ac noto Indiarum Orbe 36 Regio Fisco quæcumque bona hereticorum, tam Clericorum, quæm secularium, etiam ex beneficio Ecclesiastico acquisita, sine distinctione deferuntur, nam ita consuetudine obtentum est, que quoad hanc bonorum applicationem est obleruanda, vt plurimis laudatis, probat Farinac. n. 187. de qua idem agit, n. 188. Sanchez. n. 26. Clar. d. 9. Hæreps. n. 13. Farin. n. 164. Boli. in præ. tit. de heretic. nu. 33. Eymeric. in director. Inquisitor. p. 3. q. 1. 12. vers. Quod bona laicorum. Foller. in præ. crimin. in fragment. nu. 10. Nauar. conf. 20. n. 1. tit. de heretic.

Regestamen Catholici nullum fibi 137 lucrum percipiunt, sed damnatorum bo- na liberaliter Sæc. Officio ad eius iump- tus concedunt, vt in secunda infrauctio- ne Hispalensi disponitur, & ita obser- viantur Simanc. nu. 132. Canter. vbi proxime Azeued. d. n. 221. Gutier. nu. 5. Quo obiù, itum est eis, qui nimis recte de ea consuetudine sentiunt.

His pro coronide sedendum est, quod 138 notant Bald. in l. 1. C. de Summa Trinitate. Decian. d. lib. 5. cap. 25. n. 2. quos, & alios refert Bouadil. d. cap. 17. n. 201. ad fin. licet, quod si Inquistores, vel alii iudices Ecclesiastici omiserint in tentatione aduersus hereticum. bodorum confisca- tionem, poterit nihil hominius secularis index bonorum condemnationem face- re, vbi ea ad Fiscum Regium spectant. sed hoc superfluum videatur, nam ex quo aliquis hereticus damnatur, omnes penas hereticis legibus impositas contrahit, quoniam index nullam prefererit, l. 1. §. Sed non vltique ff. ad Turpilian. Paz in pra- xi, tom. 1. p. 5. cap. 3. §. 12. n. 96. Maxime cum conficatio hæc ipso iure contingat, cap. cum secundum 19. de heretic. in. 6. San- chez. sup. cap. 14. n. 1. Igitur postquam in- dex

dex Ecclesiasticus declarauerit quæcumq; haeresim perpetrale, etiam nulla confi- cationis facta mentione, poterit Feltius eius bona apprehendere, quod in ultimis verbis proximè allegati texsus aperte de- monstratur, ibi: *Sententia sapientem cri- mine fuerit promulgata, nec specialis pro- nuntiatio super confiscactione desideratur.*

AD CAPVT Decimum.

SVM MARI V M.

1. Interpretes legendi congeruntur.
2. De crimina absolutorum legitimè, vel dam-
natus pro eo leni molestari non potest.
3. Ea exceptione, ingressu secundo accusatori
præcludit.
4. Absolutorum sententia aliquando complicita
protegat.
5. Absolutorum in populari actione exteris
actionem tollit, idem est in eis, que ad
versus electum obiicitur.
6. Rebus quibus de causa definitivè absolu-
tur.
7. In dubio presumitur absolutus, quod pro-
batum crimen non est.
8. Ab instantia liberatus: ure de eodem cri-
mine denovo arguitur.
9. Quandiu licet accusationem eo casu repe-
tere.
10. Licet primo accusatori.
11. Quando definitivè absolutus possit iterum
accusari. & n. 11. cum seq.
12. Actioni illis quando presudicit criminali
accusationem.
13. Liberatus à delicto per Principem gratia,
vel pecunia deinde molestari pro ipso non
potest, n. 19. 20.
14. Absolutorum in foro anima accusationem non
impedit, n. 22.
15. Blasphemus in foro exteriori punitur, et si
quoad internum sit absolutus.
16. Per Baptismum delicti præteriti remissio
quoad forum externum non conceditur.
17. Quoad forum poli peccata omnia prorsus
dilecentur.
18. Pena pecuniaria reo imposta propter in-
juriam illatam est applicanda Fisco si pars
criminaliter egat.
19. Expensæ, & dama per iniuriam illata,
incidenter, aut principalius peti possunt.
20. Admissio damnorum, & iniurie quomo-
do fiat.

§ 3 Quan-

- 83 Quando ex uno acto plura delicta procedunt, quomodo reus puniatur, ac de numerica criminum distinctione ad n. 109.
 90 Percutiens simul unum, vel plures Clericos, quo excommunicationes contrahat.
 110 Reus, qui diuersis paenit damnatur, omnes pati debet, nisi incompatibilis fuerint, & tunc iudex eligit.
 111 Damnatus ad mortem, & ad membra alicuius absolucionem quando prætrahere non sufficiet.
 112 In cadaue rei in atrocissimis vindicatur.
 113 Pena leg. Pompei de partid. indeſuetudinem abigit.
 114 Viuis de iure comburendas est, qui ad mortem ignis damnatur, sed aliud apud Catholicos obsernatur.
 115 Hæc ritus modo ultimo supplicio sacrificantur ad n. 119.
 120 Delinquentis in eremo quo genero suppliçij in Hispania extinguantur.

Crimen semel in iudicium deductum quando iterum obiectum ad punitiōnē possit.

1 Circa materiam capitū huius lateſerunt Greg. Lop. in l. 12. tit. 1. part. 7. Farinac. in prax. crimin. tom. 1. lib. 3. cap. 4. Decian. tract. crimin. tom. 1. lib. 3. cap. 30. Cardin. Tusch. practicar. conclusion. tom. 1. lit. A. conc. 53. Caball. refolut. criminal. cas. 93. Octauian. Spathar. in aur. methodo de mod. corrigend. Regulares. tract. 10. cap. 12. 13. Guazzin. de defensione reor. defens. 2. cap. 7. Aug. Barboi. in collectan. ad cap. de his. de accusationib. iul. Clat. in prax. §. fin. quest. 57. & ibi Balaard. Seile Aragon. decif. 106. Salced. ad Bernard. Diaz. reg. 6. Ant. Gomar. lib. 3. cap. 1. ex num 26. Marant. de ordin. iudicior. parti. 6. tit. de inquisit. Foller. in prax. crimin. cap. 35.

2 De crimini iudicitaliter absolutus nequit ex eodem iterum acculari. l. 20. ad finem. verf. Otroſi ſeyendo. tit. 22. part. 3. l. 12. tit. 1. part. 1. l. 3. ff. de procuratorib. l. 3. §. Sed eti mulier ff. de liber. hom. exhib. l. si cui crimen 7. §. 1. ff. de accusat. l. si quis homicidij 11. C. eod. glot. verb. accusari in d. l. si cui crimen. 6. t. Greg. Lop. in d. l. 20. glot. 26. Farinac. num. 1. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 68. num. 3. 8. Ant. Gom. num. 26. Caualcan.

de brach. Reg. part. 4. num. 240. 273. Clat. num. 1. Foller. num. 3. Tiraquel. in tral. res int. alios act. limit. 25. Marant. n. 49. Scaccia de iudic. lib. 1. cap. 12. nn. 84. Guazzin. num. 1. Gratian. Falcon reg. 125. Caball. num. 1. Bernard. Diaz. d. reg. 6. Tusch. n. 1. Decian. n. 1. Villadieg. in Politic. cap. 3. n. 338. Barbol. num. 1. nam vir inquit Paulus in l. liceit 6. in fave. ff. neuit. cap. 3. tabular. de admisso eiſdem hominis ſepiū quarendum non eft. glot. vlt. in cap. fin. de colluſion. detegend. Anton. Gom. sup. d. num. 26. Boer. cum pluribus. decif. 289. num. 9. maximē cum legitime absolutus innocens praefumatur. Menoch. de preſumpt. lib. 1. queſi. 14. num. 71. Quarentia idem dicendum eft regulariter de eo, qui condēnatus eft, vt amplius ſuper eodem delicto moleſtandus non fit. Guazzin. sup. Tusch. lit. S. conc. 169. num. 1. Marant. num. 40. Farinac. num. 2. Clat. sup. & alij communiter. Quod verum eft, quanuis mitemus, quam oportebat, punitus fit. Tusch. d. conc. 53. num. 17. Guazzin. num. 23. verf. Amplia etiam. Boer. sup. num. 1. & seq. Garaut. rit. 272. num. 24. verf. Etiam minus. Bald. conf. 34. in fine lib. 1. Ino neque in diuerſis locis. Guazzin. num. 57. nifi iudicēs separatam habeant iurisdictionem ut secularis, & Ecclesiasticus. Guazzin. num. 24. de quo infra, aut frans in iudice mitemus puniente probetur. Clat. num. 12. Tusch. sup. d. conc. 53. num. 18. Guazzin. num. 25. vbi alij.

Quæ exceptio abſoluta, vel damnato proficit, vt litis ingressus impeditatur. Guazzin. num. 2. Farinac. num. 1. verf. An hec exceptio, quæ tamē non ſubueniet ci, qui delictum post abſolutionem fecerit confeſſus, vt latē probat Farinac. nn. 44. Guazzin. num. 6 idem iuriſ erit, si Princeps abſoluta potestate ob atrocitatē facinoris Pſecum aduersus ſententiā reſtitueret, vt rens abſolutus iterum moleſtetur. Farinac. num. 46. Sed abſolutus ob prescriptionem eft delictū ſatetur, non punitur. Guaz. n. 31. vbi alij.

Aliquando contingit, vt ſententia abſolutoria viuis alteri proſit, ne acculari queat, veluti quando vir de adulterio poſtulatus abſolutus, nam ſecmina, cuī qua delictum admittitſe dicebatur, argui de eodem non permittitur, quodam nupta fuerit, quod matrimonij favore inductū eft, de quo in l. 2. §. 1. l. denuniaſſe 17. §. vlt.

vlt. ff. ad leg. Iul. de adulter. l. 21. ad finem, tit. 22. part. 3. l. 9. tit. 17. part. 7. notant Gregor. Lop. in d. l. 21. glot. vlt. Farinac. de delict. car. queſi. 141. num. 108. Cyrlat. controvēſia forenſis. tom. 2. controv. 354. num. 1. 21. Anton. Gom. in l. go. Taur. num. 72. Circa quod eft singularis doctrina Angelii, quam refert Cyrlat. ſup. ait enim ille, quod etiā prefata exceptio viduis non competit. l. adulter. 19. §. Si eo. & ſi fin. ff. eod. ramen ſi, abſolute adultero, mulier coniugata acculetur, ipſa que acculanten repellat, non poterit amplius vexari, adhuc ſoluto matrimonio.

3 Quid de acuſatione dictū, eft in actio nibus procedit popularib; quia ſemel abſolutus deinde inquietari nequit, l. cum qui 30. §. in populib; ſf. de iure uit. l. 3. ff. de popularib; actionib. l. 20. in fine, tit. 22. part. 3. vbi Gregor. Lop. glot. vlt. glot. in l. 2. C. quib; residuū, non ſoc. Hoc ipsum debet obſeruari, quando aliquis defectus obſeruit a deſtituenda electione, nā tenet ſententia lata pro electo, vexari ex eadem cauſa iterum non permittetur, quanuis aliis ſit, qui velit opponere, glot. verb. iudicatum in cap. cum dilectus 32. de electione. Alexand. in l. ſep. col. 10. ff. de iudicatu. Gregor. Lop. vbi proximē. Tiraquel. ſup. limit. 26.

Num. 1.

6 Præmitteadum eft, dupliſe de cauſa in iudicio criminali quenq; uam definitiōne abſolui poſſe, vel quia de inocentia rei legitime conſtituit, vel quoniam crimen probatum non eft. Primo cauſa extra diu- blum eft, ſeconde acuſationi viam eft omnino præclaram. Secunda, quanuis perperam faciat iudex, qui contra recep- tam in praxi opinionem reum definiuitur abſoluerit, vt tentit D. Conar. ſup. lib. 1. cap. 1. num. 8. verf. Ex quibus tandem Farinac. num. 27. Guazzin. num. 4. Nihilominus ſic abſolutus amplius reus effici prohibetur, quoniam innocens præsumitur, Greg. Lop. in d. l. 12. glot. 2. Farinac. ſup. verf. E conueroſo. Caball. num. 4. Foller. n. 8. Guazzin. ſup. Tusch. d. conc. 53. num. 28. & d. conc. 169. num. 2. vbi alij, & num. 7. hoc probat, quando terminus ad probandum fuſt acculatori præcriptus. Contraria tamē ſufficit Clat. num. 2 in fine poſt alios, quos laudat Tusch. d. conc. 169. num. 6.

7 Sed ſi iudex abſolutat reum definitiu-

non exprimens cauſam, quæ iurit, an cē- featur abſolutus, quia de inocentia co- ſtituit, vel quoniam crimen probatum no- eft? & in primis ad acta recurrendū eft, ex quibus ſi liquere nequeat, in dubio prælumentum eft, iudicem ex eo abſolu- ſus, quod delictum probatum non eft, Farinac. num. 23. Clat. num. 3. Guazzin. n. 11. 36. Tusch. d. conc. 53. num. 27. Caball. ſup. a num. 11.

Quoties reus abſolutitur ab instantia, ſive obſeruatione iudicet, non prohibetur ſuper eodem crimen iterum moleſtari, Gregor. Lop. vbi proximē. Decian. num. 27. Menoch. de preſumpt. lib. 1. queſi. 93. in fine, Pacian. ſup. cap. 67. n. 42. Guazzin. num. 53. Bots. in prax. tit. de ſentent. num. 65. Clat. num. 3. Villadieg. in Politic. cap. 3. num. 338. Farinac. cum alijs. num. 23. Tusch. d. conc. 169. n. 12. Balaard. ad Clat. queſi. 57. num. 1. Thelaſt. decif. 81. num. 1. Bruna. Sole d. queſi. 17. nu. 6. 9. Caball. cf. 93. n. 8. 29.

Intra quæ tempora licet accuſatione, aut inquiſitionem inſtituere adiudicis reū ab obſeruatione iudicet abſolutum, non conuenit inter DD. qui in variis ſententias abſtere, vt videre eft apud Guazzin. num. 10. Farinac. num. 29. Caball. d. caſ. 93. num. 33. qui rectius tenet, ius reperien di accuſationem, aut denuo inquiriendi exiungit intra id temporis, quo de iure crimen, de quo agitur, obſeruit ad panitio- nem poſſet, eftq; computandum ad die, quo talis ſententia abſolutoria prolata eft, nā præscriptio, quæ cooperat ex quo delictum fuſt perpetratum; per primam accuſationem manuū interrupta.

Ibi. Quo in loco edocerantur Marianū.

Hanc Martani ſententiam de iure Ca- nonico veram dicit Farinac. num. 30. de quo poſet dubitari, quia iura prohibita, vt inimicus ad acculandum admittatur, loquuntur de illo, qui primò accuſatur accedit; alius vero eft, accuſatione reperere, & inſtaurare, à qua reus abſolutus fuſt ob ineptitudinem libelli, vel alia ſimilem cauſam inſtaurare, præſertim ſi non poſt multū temporis fiat, argumen- to l. plerique 33. ff. de rit. nuptiar. l. vir mulier 65. ff. detonat. inter. Credendumque eft eodem zelo iustitia, quo accuſationem primo proponuit, illam fulcire, non

primo inimicitia affectu, ad quod facit l. si cui 7. § 1. ff. de accusat. l. non omnes 5. § 1. barbaris, ff. de re militari, nam prælumitur quisque in eadem voluntate, & proposito, sive bono, sive malo persistere, glof. in l. cum tacitum 3. verb. conuenit, ff. de probar. Quidquid de iure Canonico sit, luxta Cluile nulli dubium est, quin eidem, qui accusavit tecum ab obteruatione iudicij ab solutum, permittatur, aut instantiæ reassumere, aut nouum iudicium inchoare, l. aut priuatum 10. § 1. l. in Senatus consulto 15. § 1. ff. ad Turpilian. glof. verb. alijs in l. libellorum 3. § 1. ff. de accusat. Marian. Socin. in cap. de illis, num. 52. de accusat. Farin. vbi proxime, Foller. sup. n. 16. Guazzin. n. 52.

Ver. Secundò, tum demum.

11. Absolutus à criminali accusatio ita demum de codem delicto postulari permittitur, si primi accusatoris prævaricatio probetur, l. 20. tit. 22. part. 3. vbi Greg. Lop. l. 12. tit. 1. part. 7. Ant. Gom. d. num. 26. Decian. n. 22 Barbol. n. 8. inf. Guazzin. n. 44. Foller. n. 4. Caualcan. sup. part. 4. num. 274. 284. Tusch. d. conc. 53. num. 22. Clat. num. 5. Farin. cum alijs, n. 13. 14. vbi quis sit prævaricator, & unde dictus. Similiter dicendum est, vbi colluso cum iudice, rebelliōne, aut resibus intercelerit, cap. vlt. de collusione detegend. Ant. Gom. Farin. Guazzin. Tusch. Clat. vbi proxime, Bajard. n. 11.

Ver. Tertio, admittenda est.

12. Reus etiā definitiū abolutus de eodem crimen iure arguitur ab eo, qui propriam, vel suorum prosequitur iniuria, modo primum luicium ignorauerit, d. l. 12. ad finem, tit. 1. part. 7. vbi Greg. Lop. glof. penult. & seq. Farin. num. 20. Tusch. num. 7. Decian. num. 23. Ant. Gom. sup. Bof. num. 8. 1. Marant. d. tit. de inquisit. n. 54. Foller. num. 6. Guazzin. num. 46. Villadieg. Cur. Philip. vbi sup. Clat. num. 4. Idem est, si cum sciret, impeditus foret ad accusandum, l. si maritus, §. vlt. ff. ad leg. Iul. de adult. Ant. Gom. & Farinac. vbi proxime. Quod limitatur in leibus causis, in quibus semel abolutus nullo modo vexari ex eadem causa permittitur, vt colligitur ex d. l. cui. §. 1. ff. de accusat. & notat Guazzin. num. 48. Clat. vbi proxime, Farin. n. 22. Brun. a Sol. in quest. legal. q. 17. n. 19.

Sed cum quis admittitur aduersus se. 13 mel abolutum, quia propriam prosequitur iniuriā cautionē prælare compellitur de reficiendis expensis reo, si in accusatione succubuerit, Farinac. & Clat. sup. Guazzin. n. 48.

Ibi: Et probabitur ignorantia.

Ignorantia precedens accusationis, 14 vel inquisitionis præsumitur in absentia, & minore, sed qui præsens fuit ignorantia per iuramentum est probatur, Farin. pluribus laudatis, num. 21. Ant. Gom. sup. Guazzin. num. 47. Greg. Lop. d. glof. penult. Villadieg. Cur. Philip. vbi proxime, Foller. num. 7. Clat. num. 4. Tusch. n. 7. 24. Sed contra iuramentum scientia probari poterit, Greg. Lop. Clat. ibidem.

Ibi: Facit ad hoc glof. insignis.

In eis, qua ab animo cuiuslibet pendet, 15 vt scientia & ignorantia, cius iuramento standum erit, qui sciuisse, aut ignorasse atquefer glof. verb. propria manu in cap. si vero 4. de tent. excommunicat. Menoch. de arbitrar. cas. 186 num. 3. Pacian. d. lib. 1. cap. 39. numer. 9. Malcard. de probat. conc. 88. Cyriac. tom. 1. contravers. 128. n. 20. Gratian. reg. 270. num. 21. Sanch. de matrimon. lib. 1. d. p. 62. num. 6. Guazzin. vbi proxime Brun. n. 15. Farinac. d. n. 21. ver. Si vero quis. Qui tres ultimi in specie loquuntur, D. Couar. rationem hac probantes.

Quod si verosimile non fuerit, quod 16 iurans primam accusationem ignorauerit, repelletur, Farinac. sup. ver. Sed predicti Guazzin. num. 47. Clat. vbi proxime. Nam regula nuper tradita limitatur, quando est aliqua præsumptione contra eum, qui iurat, tunc enī fides ei non adhibetur. Menoch. num. 7. Vicent. Mancin. de iurament. part. 4. effect. 44. num. 14. Malcard. conc. 9. num. 17. Cyriac. num. 113. Seraphin. de priuileg. iurament. priuileg. 1. n. 24. ver. Hoc tamen intelligendum. Tusch. lit. 1. conc. 53. 1. num. 25. & alijs, quos refert Farin. sup.

Ver. Quartu, eadem decisio.

Qui ciuiliter conuenit ad perfec- 17 tionem rei familiaris duntzat, vt ad damna, & expensas, quanvis iudicialem absolutionem obtinuerit, iterum pro eodem delicto poterit molestatu crimina-

li.

liter tam etiā alijs, quam ab ipso, qui egit, quod id est fuit ab solutus, quia probatio defecit, sed si ab solutus, quod de innocentia apparuit, idem, qui principium egit repellitur, alij vero accusare non prohibentur. Aliud est si obiciatur crimen in iudicio ad vindictam ciuiliter, veluti, quando qui iniuriā paſſus est, agit ad nummariam iniuria satisfactionem fibi applicandam, quoniam tunc ab soluto iudicandi omnibus oblitus, ciuilisque actio criminali præludiat. De quo Decian. num. 13. Farinac. num. 40. Tusch. num. 2. Guazzin. num. 34. 35. Clat. num. 2. Brun. num. 26. 27. Marant. sup. num. 89. Bof. d. tit. de tent. n. 77. Matcard. conc. 34. num. 20. Ponte conf. 49. num. 1. Camil. de Medic. conf. 19. num. 49. 50. & omnes communiter in l. 1. C. quand. ciuil. actio criminal. prædicat.

Num. 2.

18. Si quis per dispensationem, sive remissione fuit semel liberatus ab eo, qui in foro externo super criminis valer dispensare amplius de eo accusari prohibetur, Gregor. Lop. in d. l. 12. glof. 2. Decian. num. 7. Tusch. num. 11. Farinac. in prax. quest. 6. num. 1. Plac. in epitom. delictor. lib. 1. cap. 3. 8. Clat. num. 9. Spathar. sup. cap. 1. num. 4. Guazzin. num. 29. Barbol. num. 6.

19. Idem est de eo, qui per compositionem factam cum Fisco, vel iudice, qui ad id obtinet portchatem ab solutur, Farinac. quest. 5. num. 4. vbi latissime per tota questionem de huiusmodi compositionibus agit. Spathar. cap. 1. n. 6. Barbol. vbi proxime.

20. Quia tamen limitantur, quando unus Princeps, vel eius iudex remisit, & in alterius territorio reus accusatur, qui remisso non proderit, Clat. vbi proxime, ver. Scias tamen, Tusch. n. 13.

Ver. Ceterum premissa lege, aut consuetudine.

De hoc acnum est, sup. cap. proximo, n. 88. vbi Authores laudauimus.

Num. 3.

21. Qui per poenitentiam publicam, vel occultam quoad forum interius absolvitur, accusationem iudicalem subter-

fugere non valebit, quoniam in foro externo dignè plecatur. Menoch. sup. cas. 339. numer. 31. cum seq. Tusch. num. 44. Clat. num. 10. Farinac. d. quest. 4. num. 5. 6. And. Gall. de pac. public. lib. 2. cap. 11. num. 26. 27. Brun. num. 30. Ant. Gom. d. lib. 3. cap. 1. num. 40. Decian. num. 28. Spathar. cap. 1. num. 3. Guazzin. num. 4. 9. Gutier. de delict. quer. 66. num. 4. Barbol. num. 8. Parlador. different. 12. §. 2. num. 22. etiam si grauiſſima poenitentia inlungatur, Menoch. num. 36. Ant. Gom. & Clat. sup. Quanis in poenitentia publica contrariantur tantum Gregor. Lop. d. glof. 2. in fine, Caualcan. sup. num. 274. Marfil. sing. 639. & alij, apud Menoch. num. 41. 42. qui hanc sententiam contra alios probat.

Quia communis resolutio obtinet, etiā 22 si Pontifex ab soluerit, vel qui iuridictionem simul temporale habuerit, quoniam adhuc ab soluto in foro animæ, non censem remittere poenam quoad forum contentioſum. Brun. num. 30. Farinac. num. 5. Menoch. à num. 38. vbi de heretico agit.

Ibi: Quidquid sit non possum non mirari.

Blasphematum posse puniri in foro extero, sive per accusationem, que denuo inquisitionem, aut inquisitionem, quāquam in foro poenitentiā sit ab soluto coatra Bartolone tenent Anton. Gom. Guazzin. vbi proxime. Gutier. sup. à num. 2. Simanc. de Catholic. infestationib. tit. 8. num. 18. Farinac. num. 6. Azeued. in l. 1. num. 33. tit. 4. lib. 3. Recopilat. Avil. in cap. 25. Practor. glof. 1. num. 10. Parlador. sup. Menoch. cum pluribus. num. 35. Decian. sup. lib. 6. cap. 5. num. 16. Sunt tamen, qui Bartolo accidunt præter relatios hic à D. Couar. vt Firmian. in suo repertor. verb. blasphemia, ver. 7. Nell. in tract. debanis. in 3. part. 2. tempor. quest. 49. Vulpel. in tract. de pace, quest. 16. Sed a priore recedēdum non est.

Num. 4.

Saci Baptismatis suscepſio nō impe- 24 dit, quoniam baptizatus ob crimen in iudicio, vel in infidelitate commissum plecatur. Gregor. Lop. d. l. 12. glof. 1. Guazzin. num. 50. Decian. sup. d. lib. 3. cap. 30. num. 28. Beccan. statim laudandus, num. 3. San-

Q

Addit.ad Couarruias.

Sanch. de matrimon. lib. 10. disput. 3. nro 25. vbi & alij; Tiraquel. de pœn. temperand. caus. 25. num. 2. 3. Clar. quæst. 51. num. 19. Farinac. quæst. 98. num. 145. Ant. à Gama de Sacrament. pref. ultim. supplic. damnat. quæst. 3. num. 3. Ricciul. de iur. personar. ext. grem. Eccles. existent. lib. 4. cap. 68. num. 17. Quoniam ius Reipublicæ ex. vel alij quæstui, per Baptismam auferri nequit. vt per Cyriac. tom. 1. quæst. 86. pertotam. De quo latè Marquard. in tract. de Iudais part. 3. cap. 5. ex num. 1. quidquid teneant aliqui apud Sanch. Sed Bécan. vbi mox laudabitur. num. 3. vers. Respondeo scđdo, docet ex D. Thom. posse Principem fauore Baptismi pœnam criminis antea commisli remittere, quod sequum in non atrocibus videtur.

Ibi: *Hac inquam pœna per Baptismum.*

Per Baptismum peccata, etiam actuallia remittuntur tam quoad culpam, quæ quoad pœnam in foro anime, est de fide; Trident. sif. 6. cap. 14. scđt. 1. c. 8. Cöcil. Florent. in Decret. Eugenii. Clement. Alex. lib. 1. P. adag. cap. 6. Ibi: *Multis modis vocationis opus laudacrum, que peccata effugerimus gratia, que remittuntur pœna, que peccatis debentur.* Pat. Suar. tom. 3. in 3. part. disp. 26. scđt. 1. num. 3. Bécan. de Sacrament. cap. 11. de Sacrament. in specie, quæst. 4. num. 2. Cyriac. vbi proximè, num. 3. 6. Pat. Vazq. tom. 2. in 3. part. disp. 156. cap. 3. per tot. Bonac. alias referens de Sacrament. disp. 2. quæst. 2. punct. 7. num. 5. Sanch. vbi sup. Greg. Lop. in l. 5. vbi texus gl. 2. tit. 3. p. 1.

Num. 5.

26. Reus per viam inquisitionis, vel de nunciationis à crimine definitiù abolutus, iterum pro eodem, nec iure Canonico, nec cuiuslibet vexari; ita in cunctis, ius & dictionem, quam in præsenti D. Couar. refert, resistentes docent Farinac. d. quæst. 4. num. 3. Bart. in l. Diuina 2. vers. Viterius quero, ff. de cunctis reor. Tüsch. d. conc. 53. num. 3. Balaard. d. num. 11. Guazzin. num. 3. Clar. num. 7. 8. Caball. d. cap. 93. num. 2. Gregor. Lop. in d. 12. glof. 3. tit. 1. part. 7. Decian. num. 5. 6. Ant. Gom. d. cap. 1. num. 26. & est texus in cap. vlt. de collisione. der. gen.

27. Quod si delictum per exceptionem in indicio incidenter obiectuatur, & suble-

quatur absolutio, non ideo minus accusatio de eodem admittetur, quia cum sic de crimine cognoscitur, non sit ad vindictam, nec coniunctus primitur, cap. 1. 6. vlt. de exceptionib. cap. 2. 9. Verum spoliatione, de ordin. cognitione, ex quo præmissam coclusionem probant Farinac. num. 39. Decian. num. 2. Marant. de ordin. iudicior. part. 6. tit. de inquisitione. num. 85. Pacian. de probat. lib. 1. cap. 68. num. 39. Foller. in prax. d. cap. 35. n. 17. Guazzin. sup. defens. 2. cap. 7. n. 27. 28. Bart. in si cucriamen. 9. 1. num. 5. ff. de accusat. Felin. in cap. de ijs 3. limit. de accusat. Brun. à Sole de quæst. 17. num. 24. 48.

Hinc deducendum est, quod si crimen in exceptionem oppositum posset legitimam pœnam per iudicem principallis causa coerceri, veluti cum Müller de adulterio per virum postulata ei exceptio nem obicit (lenocini) circa idem adulterium, luxt. l. 2. 6. Unde quen potest. ff. ad leg. sul. de adulterio. non minus proderit absolutio, ne iterum acculari queat, quans si principalius de crimen actum fuisset, vt resoluunt Decian. num. 3. Farinac. Marant. Foller. Brun. vbi proximè. Guazzin. num. 28. Catus autem, in quibus index potest punire delictum per exceptionem ad iudicem deductum, refert Felin. in d. cap. 1. de except. Abbas in cap. 2. de ordin. cognit. Brun. num. 24. vers. Procedit tamen ista limitatio.

Vers. Non idem canon procedit.

Reus delatus de publico delicto, qui cum accusatore, etiam iure permittente, tranfigit ex l. trahigere 8. C. de transact. l. 22. tit. 1. part. 7. alterius accusationem effugeré nequit, Farinac. latissimè ex num. 3. Marant. num. 55. Clar. num. 6. & quæst. 58. num. 4. Foller. num. 15. Brun. num. 21. Tüsch. num. 36. Padill. in d. l. tranfigere. num. 51. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 3. num. 55. Guazzin. num. 32. & defens. 3. cap. 6. num. 8. Greg. Lop. in d. l. 22. glof. 1. 1. sed & iudex de eodem crimen inquirere non prohibetur. Farinac. cum alijs, num. 32. Guazzin. d. num. 8. Greg. Lop. vbi ait, idem iustis se posse di. iegem Regiam, consentit Anton. Gom. num. 36. & quamcum de iure, neque index, neque priuatus permitstat desertam instaniam post triginta dies, à quo tranfactu est, iustitate, de consuetudine nevrò iudici no est

vc-

Variar. Resolut. Lib. II. Cap. X.

victum, eundem processum post illud tempus protequi, Farin. n. 33. Ant. Gom. n. 55. apud quos alij.

Ibi: *Art. crimen in indicium.*

30. Tranfactione facta cù eo, cui primò ius acculandi competit, quia iuri vel iuroru iniuriam prosequitur, nullus remotor, etiù actionem ignoratur, accusatus admittetur cum prærogativa, fed ut liber de populo, de quo Farinac. num. 37. Iul. Clar. d. quæst. 58. num. 2. 3. Guazzin. d. cap. 6. num. 15. Decian. sup. lib. 3. cap. 30. num. 40. Marant. ex num. 58. Quod de iure controueria non caret, fed de consuetudine ita seruitur, Clar. sup. Farin. vers. Tr. veredicas.

31. Iple vero qui tranagit adeo manet ab acculando de eodem crimen remotus, vt quanvis transactum sit cum onere aliquid faciendi, vel dandi per reum, ea conditione addita, quod nili ita adimplatur, ius acculandi reuinatur, nihilominus ad accusationem regredi non possit accusator, quanquam reus promisit non fieri. Guazzin. d. cap. 6. num. 17. Gutier. in Authent. Sacra menta paberum, num. 137. C. si aduers. vendit. & alij, quos refert, & lequitur Olea de cessione. ius tit. 8. quæst. 1. n. 22. quanquam contrarium teneat Parla- dor. different. 51. 6. 2. n. 8.

Num. 6.

Ibi: *Quibus adde Regiam legem 22.*
32. De intellectu l. 22. tit. 1. part. 7. agunt Greg. Lop. ibidem. Ant. Gom. d. num. 56. Padill. in d. l. tranfigere. Quia quod facultatem acculandi nihil est immutatum, sed præter ius commune inductum, ne post tranfactionem licet pœnam corporalem irrogare, quodante ex legibus Iustinianis fuerat controuersum, teste Farinac. num. 34. Videas Clar. quæst. 58. vbi plenè de d. l. tranfigere.

Vef. Decimo, eadem Canonis constitutio.
33. Absolutus per sententiam virtute lumenati libi legitimi delati propter idem facinus iterum vexandas non est, Abbas & Butr. in cap. ex iuram de purgat. Canonico. Greg. Lop. d. l. 22. glof. 2. Decian. num. 9. Guazzin. d. cap. 7. num. 30. Salicer. in l. si quis homicidij. C. de accusat.

Ibi: *Sed quod etiam non lata sententia.*
34. Hanc sententiam præfati reprobant

DD. quia absolutio non tam à iuramento, quām à præsumpta innocentia vires capi ex eo, quod de crimen non erat probatum, & sic reus erat absoluendus, etiam abique iuramento. Ita Salicer. quem refert Greg. Lop. tenetque idem in l. 10. tit. 11. part. 3.

Ibi: *Quanvis mōribus receptum sit.*

Quando in lege locutus sit delationi ramenti in criminalibus constitut ex l. 10. r. 1. part. 3. de quo latissimè Fulu. Pacian. sup. lib. 1. cap. 7. 1. per totum, Boer. decil. 86. Mafcard. de probat. co. c. 957. nu. 38. 39. Gall. depac. public. lib. 2. cap. 7. num. 11. Clar. d. 9. fin. quæst. 37. Gevalt. cōmuni. quæst. 100. Menoch. de arbitrar. cas. 464. n. 10. & iuramentum deferrit reo ad purgandum in viu non esse in Mediolanensi Ducatu testes sunt. Clar. num. 6. Bots. in prax. tit. de sentent. num. 75. Iuramentum tamen de veritate dicenda reus præstare cogitat, vt praxis obierat, quanquam periculum adgit pelearandi, Cetall. pluribus laudatis. quæst. 301. num. 2. Suar. in l. 4. num. 14. tit. de las arras. lib. 2. for. Paz in prax. tom. 1. cap. 3. §. 4. num. 8. Villadieg. in Polit. cap. 3. num. 250. Aut. Gom. d. lib. 3. cap. 1. m. 65.

Q 2 1.

1. cap. 11. ex num. 2. Farinac. sup. cap. 8. num. 129. cum seqq. Cenall. quæst. 897. num. 573. Anafal. Geron. de Sacror. immunitat. lib. 3. cap. 12. n. 51.

37 In his ergo causis, in quibus inter iudicem Ecclesiasticum, & iecularem est locus præventioni, cap. cum sit 8. defor. competent. Tondut. de present. iudic. part. 1. cap. 1. num. 8. Guazzin. vbi proximè cap. 10. num. 2. si reus per Ecclesiasticum prius sit ab solutus, poterit nihilominus apud iecularem per accumulationem, vel inquisitionem pœcti. Farinac. A. quæst. 4. num. 7. Ant. Gom. d. cap. 1. num. 40. in fine, Gall. sup. cap. 11. num. 25. Foller. num. 23. Marant. num. 97. Böls. sup. tit. de competent. num. 84. Clar. d. quæst. 57. num. 11. Guazzin. sup. d. cap. 7. num. 53. Scaccia de iudic. lib. 1. cap. 12. num. 81. Tusch. d. conc. 53. num. 40.

38 Per contrarium iudex Ecclesiasticus non prohibetur procedere aduersus ab solutum per iecularem Tusch. num. 41. Bouadil. sup. num. 94. Clar. vbi proximè. Affili. d. c. 219. in fine, Guazzin. sup. Marant. num. 83. Cauclan. de brac. Reg. part. 4. num. 242. Ratio est, quoniam illæ prædictæ potestates sunt diuersæ ac separatae, quæ propter exceptio rati iudicatæ non obstat. Ita Clar. Tusch. Farinac. & alii super laudati. Idem est de monacho non sufficienter per Præfatum punito, in quæ Episcopus poterit debitam pœnam statuere secundum Guazzin. d. cap. 7. n. 54. Decian. d. lib. 3. cap. 30. n. 29.

39 Quæ autem dicta sunt de absoluto, aque procedunt in punto mitiori pœna, quæm crimen depicit, & quod index laicus possit punire, quem Ecclesiasticus non condigna pœna coerctit, docent Ant. Gom. sup. Cenall. num. 576. Gutier. Canonica. lib. 1. cap. 12. num. 15. Cald. Pereira de mán. Reg. part. 1. cap. 10. num. 12. Brun. à Sole. d. quæst. 17. num. 40. Geron. sup. num. 88. Clar. num. 14. Tusch. num. 45. cum seqq. Guazzin. defens. 35. c. 11. num. 9. Scacc. num. 83. Idem è contra de Ecclesiastico, vt plectere possit, quem secularis non sufficienter puniri, afferit Clar. Scaccia, vbi proximè. Farinac. num. 12. & quanvis contrarium placeat. Ant. Gom. sup. Guazzin. num. 2. vbi alios refert, eorum opinio nititur præsumptio ni: quod felicit laici iudices temper pœnas debitas delictis irrogat, cum possint

vique ad ultimam supplicium severitatem protegere; ar si confiterit, minus quam oportet, delinquentes fulsè puni toros, neque ipsi sentiantur. Ecclesiasticum de eodem crimen cognoscere nō posse. De his tamen confusas Tusch. ex d. num. 45. Guazzin. d. cap. 11. Anton. Gom. Farinac. Scaccia, & alios supra laudatos.

Num. 7.

Odio non prosequi iniuriam nobis in 40 ferentes tenemur. Math. 6. vers. 15. Si autem non dimisceritis hominibus, nec pater vester dimittet vobis peccata vestra. Luc. 17. vers. 4. Si peccauerit in te frater tuus in crea illum, & si paenitentiam egerit, dimittit illum. Si septies in die conuersus fuerit ad te diensi: Paenite me, dimittit illum. Ecclesiastic. 28. vers. 8. Memoria timore Dei, & non iurafaci proximo, D. Paul. ad Colosens. 3. vers. 13. Supportantes iniucem, & donantes vobis metisipsi si quis aduersus aliquem habet querelam.

Sed, odio deposito, licet in foro animæ 41 iniuriam pasto aduersus iniuriantem iudicitaliter experiri ad poenam, Molin. de primogen. lib. 2. cap. 5. num. 12. Comitol. responsor. moral. lib. 4. quæst. 32. num. 10. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 1. num. 29. Fr. Enman. in summa tom. 1. cap. 17. num. 3. Cenall. commun. tom. 1. quæst. 389. num. 2. Paz in præx. tom. 1. part. 5. cap. 3. in princip. num. 4. Azor. instit. moral. part. 3. lib. 3. cap. 1. Cened. ad Decretal. collectan. 12. num. 5. Valent. tom. 3. disp. 3. quæst. 3. pœct. 2. vers. Nectamian. Pat. Suar. de charit. tract. 3. disp. 3. scđt. vbi num. 10. Joan. Sanch. alios referunt selectar. disp. 2. num. 11. Pat. Molin. de iust. tract. 2. disp. 100. num. 6. 7. Lefs. eod. tract. lib. 2. cap. 47. dubit. 4. à num. 25. Nec in iustitudo remittere tenetur, Card. Lug. de iust. tom. 1. disp. 1. scđt. 3. num. 60.

Ad præmissa est notandum, quod in 42 iuriam pasti tua conscientia poterit offendorem iudicitaliter arguere, tanco re cessante, ne dum ciuiliter, vt pecuniaria latifactionem consequatur, sed etiam criminaliter, vt iustias pœnas det, nam si publicum crimen sit, zelo iustitia, vt quemlibet de populo accusare, iustum est, necnon si fuerit priuatum, non ad propriam vindictam, sed vt reus timore pœnas ab iniurijs deinceps absineat, atque illud duntaxat nefas est, appetitu propriæ vindictæ, odioque in

fin.

fligante iniucum per iudicalem au thoritatem vexare, quare Pater Suarez. vbi proximè, cauendū moner, ne li citate acculatoni odii miliceatur. Quæ omnia ex præ allegatis DD. aperte colliguntur, qui soiū n vindictam extrahere quare probant, de quo Ecclesiastic. d. c. 28. à vers. 1. Qui vindicari vult a Domino inuenit vindicta, & peccatis illius seruans seruabit. Relinque proximo tuo noctenti te, & tunc deprecanti tibi peccata soluentur. Homo homini referat iram, & a Deo querit medietatem, hominem similem sibi non habet misericordiam, & de peccatis suis deprecatur ipsi secum caro sit, referat iram, & propria tamen petit a Deo. Quis exorabit pro delictis illius?

43 Dubium autem non vulgare est, si iniuriarum actu oſſeratur nummaria satisfactione, ne ad iudicium prouocaret, an in foro conscientia desilere tenetur & quia quicquid affirmatur respodendum videatur, quoniam actor quod sua interest ab ipso iudicio potest consequi, atque ita ex iusto iudicetur, vt aduersarius vexetur, ac puniatur, prout placuit Sy. uero apud Vaient. sup. vers. Videatur autem hic tamen ibidem, contrarium refoluit, quia non tenetur eam latificatione accepere, quod omnino verum est, quando aduersus non pretendebat pecuniariam iniuria ædificationem, sed, vt delinqüens debitas pœnas daret ob bonum aliquem finem.

44 Sunt tamen qui sequunt gloſſam ultim. in §. fin. inf. de iniur. existimunt, nullo modo licere in conscientia iniurianti ad pœnam postulare, quos refert Cenall. vbi sup. Prior ut communior, ac vera sententia tenenda est.

Ver. Primum. lictum esse.

45 Pœnitentia non impedit delicti anteā commissi accusationem, Gutier. de delict. quæst. 129. num. 7. Tiraquel. de pœn. tempe rand. caus. 25. num. 4. Tusch. d. conc. 53. n. 38. Clar. in §. iniuria in fine, & in §. pœn. q. 60. mm. 21. Farinac. quæst. 91. num. 31. & faciat, quæ diximus lupra de agente publicano, aut priuatum pœnitentiam à Confessario intundam, n. 21.

Ver. Tertiū, conflat satis aperte.

46 Cordonans iniuriam pro salute animæ, & ad absolutionem sacramentalem, consequendam non eniitetur actionem iniu-

riarum, vel ius aliud ad forum contentiosum spectans remittet, sed odium

deponere duntaxat significat, Molin. &

Lug. vbi proximè, Clar. d. §. fin. quæst. 58. num. 39. & in §. iniuria, num. 11. Gutier.

de tutel. part. 2. cap. 7. num. 3. Farinac. in

præx. quæst. 105. num. 376. Iacob. de Gra

fi in auct. decip. part. 1. lib. 1. cap. 137. num.

4. Malcardi. de probat. conc. 902. num. 3.

Niuar. conf. 3. num. 2. de pœnit. & remissio

nib. Didac. Perez in L. 1. gl. 6. Perdonando los enemigos. tit. 11. lib. 1. Ordinan. Ioan.

Valer. de different. int. vt for. verb. remissio

iniuria, num. 1. Eleobar. de puritat. sanguin.

quæst. 1. §. 8. num. 16. Sanch. consil. moral.

lib. 1. cap. 4. dub. 12. num. 1.

Ibi: Quod ita accipiendum est.

Præcedens conclusio illatur, quædo 47 apud Confessarium ita plenè ac generatice iniuriam, quis remiserit, vt manifeste conit, etiam quod forum extenuum in iuncto percerisse, Farinac. n. 377. Cenall. vbi proximè. Sanch sup.

Ratio lupra tradita conciusions est, 48 quia actus non potest viri intentionem agentis operari, l. no. omnis 19 ff. si cert. perat, probabi. sup. lib. 1. cap. 9. num. 47. qui autem profitetur, te iniuriam remittere, non ut intendit facere, quod necesse est ad salutem spiritualem, cumque ad eam non desideretur precise ceare iuri, quod competit aduersarius iniuriantem, vt dixi, num. 41. idem non praefumitur etiam renunciante, nam & regulariter nemone intelligitur iuri proprio renunciare, Menoch. de presump. lib. 6 pref. 41. num. 2. Carleual. de iudic. lib. 2. tit. 3. disp. 19. num. 14. vbi recte ex alij ait, requiri explicationem voluntatis, aut quod exprefsum aliquid sit, quod hecclarium connectionem habeat cum tacita renunciatione & virumque quidem in specie, de qua agimus abest. At cum remissio circa iurum internum amplis, ac generalibus verbis sit, animus indicatur condonandi prorsus, etiam quod externum iniuriæ, quæ ex prelia dicenda est renuntiatio, quoniam, quod ex verbis aperte, ac manifeste intelligitur, expremat centeretur, Lotter. de re beneficiis lib. 3. q. 3. n. 12. cum seqq. Cyriac. controvers. 188 n. 9. & alij laudati per me, lib. 1. cap. 19. n. 65.

Ver. Quartu, codena iure.

Per remissionem iniuriæ adhuc in foro 49

Q. 3 ex-

externo non tollitur ius exigendi expensas, alliamque damnum relacionem, quod in re familiaris offensus sustinuit, nisi hoc exprimatur. Menoch. sup. lib. 3. pres. 114. num. 3. Aut. Gom. d. lib. 3. cap. 6. num. 13. Farin. f. quest. 5. num. 11. t. Ampli. secundo, Gregor. Lop. in l. 4. glos. 1. tit. 18. part. 2. Gurier. d. cap. 7. num. 9. Pichard. in 9. vlt. num. 19. inst. deinius Plac. in epist. delictior. lib. 1. cap. 6. num. 40. Paz in prax. d. cap. 3. §. 6. num. 88. Surd. decf. 261. num. 4. Sanch. num. 2. Fachin. conrouerter. lib. 10. cap. 58. Gratian. disceptat. cap. 5. 18. num. 14. Clar. d. quest. 5. num. 38. vbi Baiard. num. 68 qui loquitur de remissione iniurie pretio interueniente. Quod post Farinac. & Plac. limitat Menoch. num. 6. si plenimē facta sit condonatio, nam dāna omnia & expēta remissa intelliguntur. Ratis nuper tradita, & huic conclusiōni, ac limitationi conuenit. Sed norat Card. Lug. sup. num. 61. hanc remissionē non valere, nec in conscientia licet, eis in præjudicium filiorum remittentis, nisi intra quantitatem, de qua liberē parentes disponere posseant.

Ibi: Sed ut hactenū communis sententia. 50 Injuriam inferens tenetur resarcire patienti suū opus, quos necessarii in cura- tionē fecit, deducēto, quod ipse si fanus for- ret, consumaret, nec non solvere debet lu- crum, quod propter vulnus percussus sua industria, vel officio non acquiuit. Ita iure Diuino libellum est Exod. 21. verf. 18. Si rixatis sis in pī, & percussis alter proximum suū lapide, vel pugno, & ille mortuus non fuerit, sed tacerit in lectulo: si surrexerit, & ambulauerit foris super baculum suū, innocentia, qui percusserit, ita tanet ut operas eius, & impensis in medicis restituat. Notant Card. Lug. f. c. 2. num. 32. Menoch. d. pres. 114. num. 1. Anton. Gom. d. cap. 6. num. 9. 11. Bécan. de iust. & iur. sub quest. 62. D. Thom. derelictus quest. 7. num. 1. Pat. Vazq. in opuscul. tract. de- relictus. cap. 2. §. 3. dub. 5. Plac. sup. num. 312. 32. Baiard aa Clar. §. 11. t. num. 44. verf. Item adie quod in iuris statutis Gal. observation. lib. 1. obseru. 65. num. 2. Thesaur. Pedemont. decif. 15. num. 8. Pat. Molin. tract. 3. disp. 87. num. 1. Paz sup. d. cap. 3. in princip. num. 29. Farinac. quest. 119. num. 107. vbi am- pliat etis iniurias non faciat in lecto, & alios referit, & lateagit, ex n. 93.

Quaritur num remittens expensas, 51 dama remittere censeatur, & è contra de quo videndi sunt Aug. Barboldi in tract. de app. Latua verbis. utriusq. iur. significat. appellat 68. num. 6. & appellat 92. num. 3. Plac. d. cap. 6. num. 40. Boer. decif. 52. num. 6. Tutch lit. E. conc. 637. Surd. d. decif. 261. n. 5. num. variè DD. loquuntur.

Ibi: Ex quo appetit mercedem operarum. Operarum estimationē ita facienda est, 52 vt tantū præster percuso, aut eius hareredibus, quantum ille laborando lu- craretur, neque est aliquid detrahendum ex eo, quia infirmus quis est, nec labori molestiam patitur, vt Malori vltum est, cuius sententia communiter recessit, Sanch. consilior. moral. lib. 1. cap. 4. dub. 2. num. 2. vbi alios referit Card. Lug sup. num. 33. Nauarra dñeſit. lib. 4. cap. 1. n. 68. quanuis Bonac. in summ. tom. 2. tract. de rei. & contrahib. d. p. 2. quest. vlt. sect. 2. punct. 1. n. 8. Lefsi. & Rebello laudatis opinione Maloris probet, quando per- cussus, ut vacaret orio aliquid ex sacer- cederet, cui accedit Dian. resol. moral. part. 3. tract. 4. resolut. 53. verf. Sed contraria. Quod iustitia congruit, si ille solebat quiescere causa laborem intermittere, alias non videoas Card. Lugo.

Delinquens vero nequam tenetur ad expensas factas in funis eius, quē oē- cedit, Sanch. num. 3. Bonac. n. 11. Card. Lug. num. 40. Molin. sup. d. p. 83. num. 1. Lefsi. d. cap. 9. dubit. 24. & omnes commu- niter contra Nauar. in summ. cap. 15. num. 20. aliis 22. cuius opinio procedere potest, quando propter mortis acceleratio- nem lumpus iuxta mortem regionis maiores, quam si domi sita moreretur, occi- sus, fieret, ut Sanch. Bonac. & alii ad- vertunt. Idemque dicendum videtur, si defunctus in bonis non habuerit, nec sit aliquis, cui de iure onus incumbat sepe- liendi, nisi his casibus cessat ratio, cui sen- tientia innotit communis.

Ibi: Item constat filios, vel heredes.

Filij, aut heredes eius, qui per iniuriā 54 enecatur; possunt agere ad ea, quae defun- ctus, si viueret, aste, vel operis, esset acqui- situs, Aut. Gom. d. lib. 3. cap. 3. num. 37. Clar. §. Homicidium, num. 23. vbi Baiard. num. 69. Card. Lug. sup. sect. 3. à princip. Sanch. dub. 3. pertotum, Lefsi. dub. 16. num.

124. cū seq. Molla. vbi proximē. verf. Dein- de inter dñmns. Pichard. in §. Item lex Cor- nelia de scyaris. num. 17. in b. de public. iudic. Cancer. variar. part. 2. cap. 11. ex num. 73. Farinac. in prax. quest. 119. num. 93. Qua- nus Baiardus alterat, se nonquam viaue, quod agatur ad operarum defuncti esti- mationē.

55 Circa quæ est animaduertendum, ha- redibus extraneis nullam dari actionem ad huiusmodi futurorum operarum esti- mationē, & quod liberis, parētibus, ac vxo- ribus, nam huiusmodi perlonis immedia- tē tale ius quaritur, quibus preiudicium quoad interē principaliter irrogatur, si quidem, & lucrorum quærendorum cō- modum sentirent, cum ad alimenta ius obtineant. Secū tamē illi de alijs dam- nis, & expensis defuncto debitis, quæ etiā ad quoque succellores spectant, ut obseruat Sanch. dub. 3. num. 3. 7. Molin. d. disp. 83. num. 2. 6. Card. Lug. sect. 4. num. 77. & sect. 3. num. 63. vbi ex nos recte in- fert, non licere perlone vulneratae, hoc ius, quod ex iua morte coniūciū est cō- petitū, remittere aliquæ parte contra Sanch. d. dub. 12. num. 5. qui docet, remissione mētere, remittente vero pec- care, si perlone, quibus allimenta præsta- re tenebatur, egrent. Sed dici potest, quod si vulneratus vitrā legitimam ali- quid relinquit liberis poterit in vitro- foro homicidium ius succellorum remitte- re, quos quoad excessū legitimā onera- re permituit; at finitiū præter legitimā liberi habuerint, non tenentur itare pa- rentis condonationi, quia grauati ne- queat. I. quoniam in prioribus 32. C. de in- fectione. t. 8am.

56 Præterea in computatione hac opera- rum non omne lucrum cessans integrē est, per homicidiam prestandum; quia lucrum in spe, quod multis modis potest impediti, minus valet, quam lucrū præ- sens, & ad taxationem operarum confi- derare oportet, an mortuus fūcens, be- ne valens, bonus artifex, ac labori aſidue incumbens fuerit, necne Sanch. dub. 2. n. 7. Card. Lug. sect. 2. num. 42. Bonac. sup. punc. 1. n. 6. Dian. vbi sup.

Ibi: Juxta computationem iuris consulti.

57 Quanvis controuerti lolearan compu- tatio, l. hereditatum, ff ad leg. falcid. locum

habet extra casum, de quo loqueat, & confequerat, an sit fecundū illam esti- mationē facienda eius, quod homicida re- netur restituere propter lucrū, quod de- functus si viueret, suo labore acquireret, recepitius in Theologis est, quod ea lex non sit practicanda, nisi in sua specie, & quod restitutio prefata fieri debet pru- dentis viri arbitrio penitatis qualitatibus, de quibus proxime, atque ita docent Beccan. sup. quest. 8. num. 3. Pat. Molin. d. disp. 83. num. 9. verf. Quicq. Lefsi. d. cap. 9. dub. 20. num. 129. Baiard. ad Clar. §. Ho- micidium, num. 69. verf. Et hi heredes, Card. Lug. d. disp. 1. sect. 2. num. 46. 47. Ceuall. quest. 893. Dian. resolut. moral. part. 5. tract. 4. resolut. 53. verf. Verū contraaria, vbi contrarium probabile dicit.

Sed iuriis Interpretes communiter cū 85 D. Couar. in præsenti sentiunt, estima- tionē prefatam, iuxta d. l. hereditatum faciendam esse, Aut. Gom. d. cap. 3. n. 38. Cancer sup. num. 77. Pichard. in d. §. Item lex Cornelia. num. 18. in b. de public. iu- dic. Roland. conf. 3. num. 14. vol. 2. Farinac. d. quest. 119. num. 99. Marant. de or- din. iudicior. part. 4. disp. 1. num. 7. Plac. d. cap. 1. num. 32. Franck decif. 460. num. 6. part. 3. Pat. Sanch. dub. 2. num. 10. Ioseph. Ludovic. L. uenit. decif. 62. num. 28. Ad quārum opinionum conciliationem di- ci posset, quod iudex, vel vir prudens, qui taxaturus est, quantum prouturis ope- ris præstandum sit, recte faciet si a bittū ad computationem, d. l. hereditatum, ac- commodauerit, non tamen ad præcisē tenetur, quod deducitur ex doctrina D. Couar. Infra lib. 3. cap. 9. num. 8. vbi alie- nit, iudicis arbitrio relinqui, utrum computatio illa Contulit in alijs conrouer- siis vitrā estimationē alimentorum, de qua ibi, sit admittenda, quem referunt, ac sequuntur Cancer. num. 79. Elcob. de ratiocin. comp. 2. nu. 4. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 19. nu. 39. verf. Quanvis, & dixi sup. cap. 2. in fin.

Ibi: Vbi scribit idem effectum si homicida. Homicida heredes, qui mortis poenā 59 sustinuit ad satisfactionem impenarum, & damuorum occisi succelloribus tenen- tur, Farinac. alios laudans, num. 93. Sāch. d. dub. 6. num. 2. apud quem aliqui Theolo- gi. Aut. Gom. sup. num. 37. Clar. d. §. Ho- micidium, num. 69. verf. Et hi heredes, Card. Lug. sect. 2. num. 42. Bonac. sup. punc. 1. n. 6. Dian. vbi sup.

miti diu, n. 13. Cacer. n. 73. Card. Lug. sup. scel. 1. n. 26. & scel. 2. n. 48. Becan. q. 10. n. 3. N. uir. in summa. c. 13. n. 25. Lcls. scel. 22 n. 138. Pat. Molin. disp. 8. 4. nu. 7. vbi ait, non teneri in foro conscientia hæredes, nisi petatur ab hæredibus per iniuriam occisi, quod etiam tenuit Becan. & est communis Theologorum sententia, quia videntur vindicta contenti;

Ibi: Quibus addit, iniuriam passum.

50 Quanuis deformitatis astimatio soluenda sit ab eo, qui feruum vulnereavit, nihil ex ea causa homini libero debetur, quia pecunia astimari non potest, nisi ex cicatrice, vel vulnere aliquod detrimentum rei familiaris euenerit, Bart. tract. de cicatricib. Farinac. num. 118. Dian. resolut. 14. vers. Verum his, Sanch. dub. 1. num. 11. Filiic. tom. 2. trac. 3. cap. 2. nu. 200. Plac. vbi proxime. Ant. Gom. cap. 6. num. 12. Bajard. ad Clar. 6. In iuria, n. 44. vers. Item addit. si tali, Lcls. dub. 23. numer. 24. 1. vers. Secunda pars, Nauarra sup. de restitu. lib. 4. cap. 1. num. 80. Quanuis contrarium sentiat Molin. d. p. 88. num. 4. Pichard. plures referens in 6. Item 15. num. 28. inf. de obligat que quas. ex delicto. nascent.

Ibi: Nisi feminat.

51 Si feminare nuptiæ aliqua iniuria fiat, ex qua deformati efficiantur, deber pecunia hoc damnum relanci, quia difficiliter coniugem inueniet, nisi date aucta defactis corporis supleatur. Ita teneat omnino DD. nuper laudati.

52 Nota, hæredes homicidae in vitroque foro teneri ad damna, & expensas, quæ ex nece, vel iniuria sequuntur, quia hoc pecuna non est, sed restituatio damni illati, ad quod intra vires hæreditatis obligantur, Sanch. dub. 11. Card. Lug. scel. 2. in princip. Dian. d. ref. Iut. 53. vers. Nota etiâ Molin. disp. 8. 7. num. 9. Lcls. d. dub. 19. n. 127. Panormit. in cap. vlt. de seput. Greg. Lop. in. 1. 25. glof. 11. tit. 1. part. 7. D. Couar. infalio. 3. cap. 3. numer. 7. Cache- ran. Pedemontan. decf. 151. num. 8. Quod adhuc de lute ciuili verum est; quoniam contrarium dicendum videatur, communione opinione attenta, quæ habet, actiones ex delicto delictentes contra hæredes non trahit, quanquam ad reparatiōnem, damni illati pertinet, nisi aut lis cu de fundo fuisset, contellata, aut aliquid ex

maleficio quæstioni ad eosdem perueriat per l. vnic. C. ex delict. defunctor. & alijs, prout docent Gutier. Canonica. lib. 2. quæst. 18. à num. 47. Anton. Gom. in d. c. 1. num. 85. Clar. d. 6. fin. quæst. 85. vbi Bajard. Rojer. Suar. allegat. 26. ex num. 3. Menchac. illufr. lib. 1. cap. 7. num. 15. Ce- uall. quæst. 464. Qui differentiam inter ius Canonicum & ciuile constituant, nā csp. vir. de seput. statuitur, vt hæredes tenentur ad resarcendum damañum, quod defunctor dederit, nec opus est, quod lis fuisset cum delinquente conte- stata, nec quod penes ipos lucru ex maleficio exiit.

Sed ea communis opinio est admittēt. 53 da, quando interesse sub actione penal contineatur, vt in actionibus nuxtis legis Aquiliz, quod metus caula, & similibus, de quibus Iustinianus in 6. Ex maleficiis inf. de actionib. de his enim termo est in d. l. vnic. quando quidem ciuile ius non patitur, vt actiones penales altingant fuc- cassores, l. 1. ff. de priuat delict. l. constitutio- nibus 3. 2. ff. de actionib. & obligat. l. 21. tit. 1. part. 7. cum alijs. Secūs tamen est, quan- do actio to tuu continet damni illati re- paratiōnem, nec poenæ coniungitur, nā illa quanquam à delicto procedat, cum poenali non sit, contra hæredes compre- tit. l. si profire 7. 6. Condicō, ff. de condicō, furtu, optimè Iustinianus in 6. His autem verbis, inf. de leg. Aquil. notat Gutier. sup. num. 56. Pichard. in d. 6. His autem. num. 49. Hinc est, vt cum actio ad damna, & expensas, quæ iniuriam passo datur, pe- nalis non sit, sed rei persequitoria, nec actioni iniuriarum commixta sit, Anton. Gon. d. cap. 1. num. 85. & conslat ex di- cis. sup. num. 49 contra hæredes iniuriati competit, quâlis fecit in actione iniuriarum cueniat, quia poenali est, l. ini- iuriarum 13. ff. de iuriu. 9. Non omnes iniuri- de perpet. & temp. actionib. Ex quibus tan- dem colligitur, actionem ad damna, & interesse in hæredes iniuriantibus dari, etiâ de iure ciuii. Quod ampliatur, vt idem sit si Filius bona iniuriantis occupauerit, Clar. in d. 9. Homicidium, num. 18. Sanch. vbi proxime, num. 6. Bertrand. conf. 117. lib. 8. Nauar. in sum. Latin. cap. 15. num. 25 Bonac. sup. punct. 1. num. 15. vers. Ad- dit. Nauarra. Sed an hæredes teneantur in solidum ita vt ilii vnu loquendo non sit alter integrum soluat & videt Cardin.

Lug.

Lug. scel. 2. num. 3. Clar. 6. fin. quæst. 51. n. 50. Molin. tract. 4. disp. 43. n. 4.

Vers. Tenetar item is.

64 Est controversum, an occidens, vulne- rans, vel aliter proximum iniuriis tenea- tur in foro conscientia ad aliquid resti- tuendum ratione mortis, iniuria vel vul- neris, in quo sunt tres leviter communi- nes. Prima docet, teneri. Secunda huic omniū contraria. Tertia asserit nihil de iustitia deberit, sed ex charitate dunxatas, de quibus Sanch. late dub. 1. Dian. ref. solat. 54. Card. Lug. d. disp. 11. scel. 1. num. 13. 22. Molin. d. tract. 3. disp. 88. Lcls. d. cap. 9. dub. 23. Nauarra sup. cap. 1. nu. 80. Pat. Vazq. in opuscul. tract. de restitu. cap. 2. 6. 3. dub. 5. num. 17. Bonac. sup. num. 10. Bcan. quæst. 4. 11. Nauart. d. cap. 1. num. 19. 20.

Ibi: Vbi probat, mortuo iniuriam passo.

65 Similiter extant variæ sententiæ clri- ca restitutione faciendam per oratio- nes, alia ve opera pia pro anima interfe- di, & ad id, qui occidi, teneri, sentiant Farinac. d. quæst. 119. num. 104. Plot. de in- lit. iurand. 6. 41. num. 2. 3. Clar. vbi proxi- me, Molin. disp. 84. num. 11. Roland. cons. 3. num. 5. lib. 2. Viguer lib. institution. cap. 5. 6. 1. vers. 9. Capua. lib. 2. decision. cap. 66. Rebell. de obligat. iustit. lib. 3. quæst. 14. nu. 6. & alijs apud Sanch. dub. 1. nu. 4. Tuch. lit. H. conc. 148. n. 19.

66 Contrarium vero sententia et sic quodd ocellor nibil facere, aut largiri in con- scientia debeat pro anima illius, quæ pe- remittit, receptius est maximè apud Theo- logos, ita docet Dian. ref. solat. 55. vers. Contra, Lcls. dub. 2. 3. n. 148. Bcan. sup. quæst. 13. num. 2. Filiic. sup. cap. 8. num. 205. Bonac. num. 12. Azor. part. 3. lib. 5. cap. 3. quæst. 12. quæst. 120. Nauarra sup. nu. 98. Rodriguez. in summa. part. 1. cap. 139. num. 8. Nauar. d. cap. 15. num. 23. Sanch. num. 6. vbi alijs, & ratio est, quia restitutio tendit ad faciendam æqualitatem in rebus eiul- dent ordinis, vita autem honor, & alia res temporales diversi ordinis sunt, ac spiritualia, & sacra, neque haec postunt earum pretium esse. Consilium tamen ipsum, ac quomodo est, vt quia sicut non fa- tisfacit suffragijs, aliquis operibus fati- factorijs iuuet, quem laicit, vt notant Bo- nac. Sanch. & alijs reiecta opinione co-

rum, qui hoc ex charitate necessariū esse putabant. Quæ omnia procedunt, quan- quis iniuria occidens alijas non satisfaciat, vt prafati DD. declarant.

Ibi: Ceterum quibusdam vñsum est.

Ad satisfactionem iniuriæ sufficere, 67 quod peratur ab iniuriato venia, & hoc necessario desiderari, notant Bcan. d. q. 4. num. 2. Lcls. d. dub. 2. 3. n. 145. Säch. vbi proximè n. 9. qui alios refert, & dub. 1. n. 3. aduertit, hæredes eius, qui iniuriam intulit, non teneri ad petitionem venia, quia unus hoc coheret personam facien- tis iniuriam. Sed qui iniuriam sustinuit, grauiter peccabit, si huiusmodi satisfac- tionem iniuriæ non admiserit, quia in- ternum animi odium ostendit generans scandalum. Pat. Suar. de fide pp. & charit. tract. 3. disp. 5. scel. 5. num. 9. Lcls. vbi proxi- me, Bonac. tom. 2. tract. de legib. disp. 3. quæst. 4. de charitat. punct. 3. n. 5. qui ase- rit debere offensum signa reconciliatio- nis, ac benevolentie exhibere. Adeo no- tata infra num. 70.

Ibi: Quamobrem Ioannes Ananias.

Hæc opinio, quod iniuriatus non te- 68 heatur remittere iniuriam, & odium de- ponere, nisi aduersarius veniam petierit, videntur probari Luc. cap. 17. vers. 3. & peccauerit in te fratertus. incipa illum; et si penitentiam erigit, dimittet illi. Et si sepe in die peccauerit in te, & sepe in die conuer- fuerit ad te dicens: Peccat me; dimittet illi. Et hanc interpretationem attulisse D. Aug. sup. Matth. cap. 6. in illis verbis: Et tu nos dimittimus, &c. refert Maldo- nat. ibidem, qui recte affirmat, etiam ve- nia non petita, nos altricatos esse ad dili- gendum inimicos, ita vt non liceat ipsos odio prosequi. Verba vero Matthæi af- fertum non probant, nisi à contrario sen- su, quod argumentum non valet, vbi re- fultat ablous intellectus, dixi sup. lib. 1. cap. 7. num. 3. 2. vel posunt intelligi de re- misitione quoad forum externum, quod tam tamen præceptum non est, sed contiñit, vt conflat ex dictis sub hoc capite.

Ibi: Licit quis nō teneatur speciali dilectione. 69 Inimici negare non licet ea, quæ cō muniter omnibus proximis tenemur ex- habere, vnde externa benevolentia sig- na, cessante scandalo, possumus non pre- stare, de quo Maldonat. sup. cap. 5. nn. 44. Hunc

Hurtad de charitat. disput. 1.5.3. sect. 4. Bonac. dict. punct. 3. Pat. Iuar. d. sect. 5. a. nu. 6. Filluc. tom. 2. traç. 28. Valente. tom. 3. disp. 3. quæst. 3. punct. 2. ex ver. Secundum queritur.

Ibi: Id autem, quod od de petitione venia dimicatur.

70 Quanquam assuerimus venia petitionem opus esse ad iniurias satisfaciendum, est tamen temperandum, si prudentis iudicio non oportet peiti, veluti si sit, qui iniuria intulit, superior sit iniurianto, ita ut non decerneret, quo eatu sufficiat per alios actus bencouletiz, ac urbanitatis recoociliari. Ita alijs laudatis Bonac. d. traç. de refut. disput. 2. quæst. 5. punct. 2. num. 5.

71 Necessario præmissis addendum est, eum qui adiustam defensione vulnus, vel occidit ad nihil tenet, sed si moderamen defensionis non feruet, dubitatur, vtrum iuregrè restituere damna sequuta debetur, vel pro modo culpa in excessu arbitrio iudicis, vel prudenter viri & hoc recipiuit est, quamvis illius etiam commune sit, ac probabile, vt videare est apud Sanchez dub. 9. Anton. Gom. d. cap. 1. An. 38. Bonac. disp. 3. quæst. 3. l. sect. 2. punct. 1. a. num. 3. Cardin. Lug. d. disp. 1. l. sect. 2. num. 50. Dian. part. 2. traç. 4. refolut. Cancer. sup. part. 2. cap. 11. num. 75. Farinac. quæst. 11.9. num. 122. 124.

72 Similiter, quando aliqui se iniuriam ad duellum provocant sponte, nullus ex homicidio, aut vulnere ad restituendum obligatur, Sanch. dub. 10. nu. 1. Bonac. numer. 1. vbi alij, fed contrarium sustinet Ant. Peregrin. in traç. de duell. quæst. 39. cuius intentio omnino placet, pro qua conabimur achariariorum fundamentis sati facere, & illis euersi, propter quæ à generali regula rececum est, confitabit cedens habere locum, etiam in occidente in duello, vt scilicet ad restituendum interesse obligetur, quanvis de comuni, postaneo que contentu ad certamen deueniatur.

73 Non primum adaptipularunt, quod non videntur volenti, & consentienti iniuria irrogari, nam respondetur, hoc verum esse, quando voluntas, & contentus versatur circa materiam, que dispositioni contentientis subiectur, vita autem, & corpus hominis in eius potestate non est,

liber homo 13 ff. ad leg. Aquil. probauit sup. hoc lib. cap. 8. num. 12.1. ideoque omne patrum circa illa, nulli lege approbante, non tenet, vt ibidem dixi, vnde cum conuentio illa ad duellum nulla sit, nullum efficum producere potest. l. 4. g. Condemnatum, ff. de re iudicat. Cyriac. controvers. 254. num. 22. Menoch. conf. 350. num. 14. Et corroboratur ex eo, quod duellum est prohibitum. Trident. ss. 25. cap. 15. l. 10. tit. 3. lib. 8. Recopilat. & sic omnis pactio circa illud non subsistit, vt pote que legis, ac bonis moribus repugnat, cap. in. de paci. l. paci. 6. C. eod. l. non dubium, l. de leg. b.

Ad idem etiam potest responderi, quod cum aliqui se mutuo lacefuerint, nemo ex illis contentit, aut vult ab alio occidi, sed dantaxat conuenient circa genus armorum, & locum vbi absque impedimento certari posse, & vnuquisque aduerteri perire intendit existimans, illum perperam operari, iniuriamque inferre, si vulnus aliquod inflixerit, ex quo nullo modo confessus, aut voluntas colligi potest, quæ encantem in duello a restituitione excusat, cum actu vtræ intentio agendum nihil operentur, l. non omnis 9. vbi notatur, ff. sicut petat.

Secundaria ratio qua redditur pro communi est, quod qui mutuo consenuit spôtaneci ad duellum venient, consentit ad iniuriam libi condonare omnem iniuriam, ac donna, quæ ex eo actu sequantur. Sed haec præsumpta condonatio admittenda non est triplici capite. Primo, quia remissio proprii iuris non præsumitur, nisi ad aquum, qui geritur, sit omnino necessaria. Cyriac. controvers. 323. num. 11. Crac. conf. 638. num. 9. Carleual. de indic. l. 2. tit. 3. disp. 19. num. 14. Ad duellum autem remissio dannorum, & expensarum ex valutre, vel homicidio minimè opus est, arque ita præsumi non debet. Secundum, qui se ad dimicandum provocant, odio accensu a morte sibi iniuriam exoptant, & hoc ipsum per provocationem intendunt, quare verosimile non est, vt de condonatione aliqua iniuria inferenda cogitent, quia inducta ad vnu finem non possunt contrarium operari, cap. quod ob gratiam 61. de reg. iur. in 6. l. legata in similitute 19 ff. delegat. Tertio, etiam si huicmodi remissio ex presim fieret, non subfueret, quia contra bonos mores est,

est, condonare delictum committendum, siquidem ad peccandum præbetur occasio, l. si vnu 28. g. paci. a. ff. de paci. l. generat. 26. ff. de verbis, obligat. Igittur multo minus ex præsumptione inducta valebit. Ex quibus constat, duabus se mutuò ad duellum lacesentibus, cum, qui aduer- farium perculsi, ad expensas & damnationem obligari, etiam in anima iudicio, perinde, ac si extra duellum idem admiserit, quam sententiam testi Sanch. sup. quidam ampliuntur Neoterici.

76 Quod si quis ad duellum pronocet, illudque si non honoris iacturam pariat, accepit, ac provocans vulneret, aut occidat, nihil restituere tenetur, Sanch. sup. num. 4. Craer. conf. 119. num. 11. Bonac. num. 2. & ali communiter, quoniam hic in defensione honoris ad locum destinatum exiuit, ibique propriam vitam cuendo vulnus inflixit, aut interfecit, & cum provocans fuerit in culpa damnum, quod senserit, non intelligitur sentire, vt relataretur, vt inquit Pomponius in l. quod quis 204. ff. de reg. iur. Hinc est, vt si provocans perculiat ad restituitionem obligetur, Sanch. num. 3. In dubio quis provocator præsumatur, iudicis in arbitrio, est de quo latè Menoch. de arbitrio, cap. 63. per 10.

77 Tandem ad ipsa tradita aduertas, quod si iniuriam paucis nobilitate polleat, celat obligatio restituendi ex præsumpta voluntate iniuriarum, quia inter nobiles indecorum valde est fieri pecuniam propter iniuriarum recipere, Dian. sup. refolut. 61. Sanch. dub. 12. num. 6. vbi piures laudat. Vnde si aliud de voluntate offendit, restitutio fieri debet.

Ver. Hec omnia tendunt.

Pro iniuria tripliciter reus potest modelestari, criminaliter, vt arbitrio iudicis coeretur, ciuiliter ad vindictam, vt parti, ciuilata est iniuria, in satisfactionem pecuniarum, emolumentum applicetur ex bonis delinquentis, ac praeterea agitur ad expensas, & damage refacienda, quæ in re familiari occassione iniuria contingunt, quæ qualia sunt factis ostentantur. Qui ciuiliter actione iniuriarum in iudicio expertus est, a criminali remouetur, & è contra. Hæc omnia probant l. quod Senatus consultum 6. l. Pre-

tor edicit 7. g. l. c. tif. eqq. ff. de iniur. l. 2. tit. 9. part. 7. vbi Gregor. Lop. glo. 2. Anton. Gom. d. cap. 6. à num. 7. Clar. d. g. In iuris, num. 4. Pichard. in g. In summa, num. 2. 13. inf. de iniur. Bots. in prax. crimin. tit. de iniur. num. 11. Paz. sup. tom. 1. part. 5. cap. 3. in princip. à num. 27. Azeued. in rubric. num. 63. cum seq. tit. 10. lib. 8. Recopilat. Farinac. sup. quæst. 105. ex num. 25. Gall. ob eration. lib. 1. obseru. 65. Plac. in epitom. delict. lib. 1. cap. 6. n. 30. Surd. deci. 89. n. 10.

Illud est obliterandum, quod si crimi- haliter actuus sit, iudicique vitum fuerit, reum ad pecuniam condemnare, non est iniurato applicanda, sed Filco. d. l. 21. partita in fine, & ibi Greg. Lop. glo. vlt. glo. in g. In summa, verb. extraordinaria inf. de iniur. Pichard. ibi n. 22.

Ver. Sic iniuriam possumus.

Expensa, ac damno peti possunt inci- denter, sive criminaliter, sive ciuiliter agatur, & principaliiter intra viginti annos actione utili legis Aquilæ, vel in fa-ctum, Gregor. Lop. vbi proxime, Anton. Gom. num. 10. Pichard. num. 17. in fine, Pat. Molin. tom. 4. disp. 42. num. 11. Paz. n. 3. cum seqq.

Ibi: Quinimum plurimum differt estimatio.

Quomodo sit facienda estimatio tam à iniuria ipsius, quam dannorum, & ex penfarum docent. Ant. Gom. d. cap. 6. nu. 7. Paz. d. cap. 3. g. 6. ex num. 2. Farinac. sup. num. 49. Clar. num. 6. Marant. de ordin. iudicior. part. 4. in princip. num. 6. Cardot. in prax. iudic. verb. expensa, num. 18. Tuch. l. E. conc. 624. num. 3. & huiusmodi dis- crimine inter estimationem interesse, & affectionis ex pluribus probat Hermof. in l. 8. glo. 8. num. 1. 2. tit. 3. part. 5. Sed mehinille hic oportet, d. l. 21. tit. 9. part. 7. qua disponitur, vt, cum agitur ciuiliter actione iniuriarum, prius iudex quantitate pro iniuria sit præstandum, quam poena iudex, ætimet, notat Gregor. Lop. glo. 9. & probat Clar. vbi proxime, in pra- xi tamen iniuriatus iuramento affimat, se maluisse quantitatem, quam exprimit de proprio patrimonio diminui, quam illatam iniuriam sufficiere, quam summa poena iudex, si ibi visum fuerit, moderatur. Idem de iuramento in item, quod est affectionis statuitur in l. 5. tit. 13. part.

p. 1.3. vbi Greg. Lop. glof. 4. id notant, & quod de iure communi nihil iure est, vt in iuramento affectionis praecedat, vel sub lequatur iuramentum partis iudicis taxationem. Idem tenet Hermos. d. num. 2. Azeued. in l. 5. à num. 49. tit. 13. lib. 4. Re-copil.

Num. 8.

82 Adhanc Bartoli distinctionem confundiuntur Farinac. in prax. quæst. 22. per totam Bonac. in summ. tom. 2. disp. 2. q. 4. punct. 2. Caball. latissimè agens, resolut. criminal. cas. 155. 157. 158. Iul. Clar. in prax. 9. fin. quæst. 84. Plac. in epitom. delict. lib. 1. cap. 1. Canter. in suis question. crimin. tñr. de quæst. tanger. punit. delictor. cap. ultim. Fachin. controveriar. lib. 9. cap. 4. 6. Caualcan. de brach. Reg. part. 4. Tusch. lit. D. conc. 1. 6. Guazzin. de defension. reor. defens. 3. cap. 21. ex n. 5.

83 Eft ad pricipium huius capituli tractatum omnino necessarium cognoscere, an vnum, vel plura crimina ex eodem, vel aliusquis actibus relutent, nam si vniuersum sit delictum, & de eo reus fuerit ab soluto iudicialeiter, aut alias liberatus, iterum molestari prohibetur, quanquam deducatur qualitas aggravans, quæ in prima accusatione fuerat prætermis; lecūs si diuersum crimen per illam constituantur, vt per Farinac. d. quæst. 4. num. 4 Guazzin. defens. 2. cap. 7. n. 21. vbi alijs. Ant. Gom. lib. 3. cap. 1. num. 27. Decian. sup. lib. 3. cap. 30. num. 24. 26. At quando multa delicta, etiam ex eodem facto prouenientia reperiuntur, quibus diuersis poenæ iure debentur, nihil impedit, vt pro uno puniatur, aut abolutus pro alijs posse in iudicio vexari, cum regula cap. deis 6. de se-cusar. in diuersis criminibus non procedat.

Ibi: Primum, quoties aliquod.

84 Delictum totes puniri debet, quoties ex interuello fuerit iteratum, imò grauiss propter reincidiam est in reum animaduertendum, c. cum non ab homine 10 deindic. c. accusatus 8. de heretic. in 6. l. 8. 15 tit. 2. l. 5. tit. 4. l. 4. tit. 6. l. 2. tit. 7. l. 4. 5. cū alijs tit. 11. lib. 8. Recopilar. l. 6. 7. tit. 28. p. 2. l. non omnes 5. 9. defensor. ff. de re militar. Iul. Clar. sap. num. 2. 4. Balaard ibidem 28. 29. Farinac. num. 2. Gutier. de delict. quæst. 127. num. 1. Aug. Barbois. in collect. ad cap. 1. de pen. Simon de Praxis conf. 104. num. 25. Doct. decif. 82. Caball. d. cas. 157. num.

9. in fine. Quod tamē limita vt infra num. 99. & an propter confuetudinem delinquendi poena augenda sit latè per Farinac. quæst. 23.

Ibi: His quidem verbis apparet.

Qui eodem imperio quem percudit, & s. occidit vnius delicti, homicidij scilicet reus fit, Farinac. num. 19. Clar. num. 4. 5. Guazzin. num. 5. Bald. in Liliud. 6. S. Vide in lector. ff. ad leg. Aquil. Carrer. in prax. 9. Circa secundum. num. 66. Plac. nu. 18. vers. Tertio, in hoc tractat. Caball. cas. 158. n. 2. 5. Sed si vnu sit vulneratus, & alter occisus in eadem rixa, & ad eundem effictum, veluti sù volens perire, Calum, Titium, qui hunc tuebatur, percussit, ac continuo illum interficiat, duo admittit delicta dupli poena coercenda, Guazzin. num. 6. Salycer. in l. qui de criminis. num. 15. cum seqq. C. de accusat. Caball. num. 7. nam ex multiplicitate obiectorum peccata, seu delicta multiplicantur, quannis agiis, si circa idem obiectum veri-entur, propter continuationem moralem ad vnicum crimen reducentur, Bonac. sup. n. 3. Caramuel. in Theolog. fundamen. n. 740. vers. Sit terra, & n. 1706. vers. Ad secundum.

Cum vero quis ex interuello occidit, 86 quem vulneraverat, tam de homicidio, quam de vulnere tenetur, Farinac. num. 5. Canter. sup. num. 5. Bald. vbi proximè, num. 2. Carrer. sup. Caball. n. 9. Quoniam interrupio actuam, etiam ad eundem finem tendentium distincta delicta efficit. Bonac. n. 4.

Hinc queritur, si quis animo vulne-87 randi duntaxat aggrediatur, & vulnere inficto, commotus ira consilium mutet, aduerteriumque incontinentiam enecet, an de vulnere, ac de homicidio tenetur? & Bart. in l. unquam plura, num. 5. vers. Venerio ad aliquas questiones, ff. de privatis delicti, affirmatiuè resolut, quem opinionem probant Caball. num. 17. 18. Clar. num. 5. Bologna. conf. vñ. num. 2. & alijs, sed eam de confuetudine non feruari ultra Caball. & Clarum, assertor. Angel. in d. l. iniquam, plura num. 7. Anan. in cap. fin. pisi. num. 5. de collusione. deregend. Farin. n. 31.

Ibi: Tertiū, quoties vel simul.

Crimina diuersa simul, aut ex inter-88 uel patrata, vt plura plectuntur, nec vnum

Varia. Resolut. Lib. II. Cap. X. 193

vnum alterum confundit, Farinac. num. 3. Caball. num. 1. 6. Plac. d. cap. 1. num. 18.

Guazzin. num. 6. Clar. num. 4. quæ con-clusio absque controversia admittitur, cū delicta, aut ex interuello sunt, aut nō diriguntur ad eundem finem. At quando delicta simili, & ad vnum effectum com-mittantur, difensio est, num maioris delicti poena cæterorum supplicium abforbeat, vt si quis percussit, vt furetur, vel muros clivitatis transfringat, vt flum-ppur perpetret, aut arma prohibita deferat, vt occidat, de quo Farinac. num. 5. 19. cum seqq. Clar. vbi proximè, Caball. num. 7. 16. Alex. de Nenu. conf. 94. Mag-on. Licens. decif. 34. in fine. Sed ad varie-tatem opinioneum conciliandam sic dis-singui potest cum Bonacina. num. 8. vers. Hæc tamen limita. Aut delictum, quod ordinatur ad aliud habet propriam, & pecu-larem malitiam distinctam ab ea, qua in scelere principaliter intento reperitur, vt cum quis vulnerat ad furandum, & fur tam de vulnere, quam de furio ple-ctetur, non enim prohibetur percussio, ne furer. Aut talen malitia non habet distinctam, sed eadem est in delicto principali, ac in preparatorio, solumque permagis, aut minus distinguuntur, vt si aliquis arma prohibita porteret, aut aduerteriam, infuletur; hæc enim prohibe-ntur, ne ad percusiones, & homicidia perueniant, atque ita pro delatione ta-lium armorum, aut inutilitione non coercebitur, qui abique interuello alium percussit, vel occiderit, sed tantum pro vulnere, vel, homicidio. Sed vbi est interuello delictio armorum, etiam ad actum licitum, vt ad occisionem banni-ti puniri debet lecūcum Menoch. de arbitrar. cas. 574. n. 4. de quo potest merito dubitari, nam cum finis sit licitus, me-dia punitione digna non sunt. Et eam di-stinctio eti alij terminis vrator, pro-bant iuriis Interpretes asserentes, quod si ex delictis diuersis distincti relutent ef-fectus, vt plura sunt punienda, secus si ef-fectus non distinguuntur, ita varijs exem-plis adductis distinxerunt Cabal. cas. 100. ex num. 12. Bologna. d. conf. vñlt. Guazzin. num. 6. Ioseph. Ludovic. Licens. decif. 61. à num. 5. Balaard. d. quæst. 84. nu-mer. 15. 16.

Ibi: Quartum, si eiusdem actus.

Repetitio criminis eiusdem si in con-89 tinenti fiat pro vno admisso punitur, vnde plures vno imperio percutiunt. Ti-tum, eti mors non sequatur vñica po-na afficitur grauiori tamen pro numero vulnerum, Farinac. num. 7. cum seqq. & num. 16. in fine, de praxi tellatur, Guaz-zin. num. 5. Bonac. num. 4. Balaard. num. 24. Canter. sup. vers. Aut non sunt crimi-na. Quanquam contrarium tempè pœ-nam in solidum pro singulis vulneribus irrogandam sufficiuntur Clar. numer. 2. Cabal. cas. 155. Alberic. in l. Pretor edi-xit. & Simili, numer. 2. ff. Deinuir. & alij apud Farinac. num. 6. Quorum sententia et omnino tenenda, cum quis duos ho-mines, aut plures vno impetu vulnerat, nam quot fuerint percusi, tot poenæ sunt inferenda, cum vt alibi diximus ex diueritate obiectorum, aut per sonorum delictorum numerus augescat, Guaz-zin. vbi proximè, Caball. cas. 158. num. 7. Bonac. num. 3. Imò Caball. ex numer. 7. & Clar. num. 3. tentiunt, ac probant, percutientem bidente, aut instrumento bifurcato eundem hominem vno icu-teneri ad penam pro quolibet vulnere. Quod limitat idem Cabal. num. 18. in levissimis vulneribus. Nihilominus vbi eadem persona quomodolibet in ea-den rixa multis vulneribus afficitur, te-nenda est D. Couar, communis opinio, que benignior est, argument. l. penalt. ff. de penis, & quod solum animæ ita docet Caram. cum alijs. sup. num. 732. vers. Si quis uno ire.

Ibi: Nam primò hinc confat.

Percutiens plures Clericum codemigo imperio vñcam duntaxat excommuni-cationem incurrit, Clar. num. 2. Pat. Suar. de confur. disp. 5. sec. 3. Mar. Alter. cod. trac. lib. 3. disp. 10. cap. 8. Bonac. in summ. tom. 3. trac. de confur. disp. 1. quæst. 1. punct. 5. num. 3. 5. Vgolin. insimil. trac. tab. 1. cap. 16. ff. 3. num. 5. Caram. vbi proximè, Tusch. lit. V. conc. 3 82. num. 1. vbi loquitur de eo, quis vidente Cleri-cum vno icu plura vulnera infligit, Ba-laard. quæst. 77. num. 19.

Sed percutiens successiù plures Cle-

xi-